۱ میلیون و ۳۰۰ هزار شرکت‌کننده در یک مسابقه کتابخوانی

جشنواره کتابخوانی رضوی که توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برگزار می‌شود به عنوان یک رویداد جدی و تأثیرگذار در حوزه کتابخوانی جای خود را میان مخاطبان باز کرده‌است تا جایی که در دهمین دوره خود در سال ۱۳۹۹ با وجود شرایط سخت کرونا در کشور شاهد مشارکت بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار شرکت‌کننده بود. این رویداد بزرگ فرهنگی در سه بخش فردی، خانوادگی و گروهی برگزار شد.

هدهد سفید، کتابی برای نوجوانان

انتشار ۱۰ جلد از کتاب «هدهد سفید» که به صورت چاپی و الکترونیک به ارائه مطالبی متنوع به منظور آشنایی هرچه بیشتر و بهتر نوجوانان با کتاب و کتابخانه اختصاص داشت، با استقبال اعضای نوجوان کتابخانه‌های عمومی همراه شده‌است. همچنین سال ۹۷ جشنواره «نشان هدهد سفید» نیز با هدف تقویت روند کتاب‌های تألیفی کودکان و نوجوانان، تشویق پدیدآورندگان و مؤلفان، و معرفی محبوب‌ترین کتاب‌های تألیفی از نظر خوانندگان در کتابخانه‌های عمومی برگزار شد.

روایت اول

چقدر کتابخانه داریم؟

تعداد کتابخانه‌های عمومی از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون ۱۰ برابر شده است

علیرضا مختارپور، دبیرکل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور روز گذشته طی سخنانی در مراسم افتتاح کتابخانه مرکزی یزد که بعد از ۲۵ سال با پیگیری نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به ثمر نشست، آن را اتفاقی مبارک خواند و خواستار حمایت بیشتر مسؤولان شد.

در ادامه بخشی از سخنان او را می‌خوانید:

کتابخانه‌های عمومی در کشور از سال ۱۳۴۴ با تصویب قانونی در مجلس وقت شروع به کار کردند، اما دوره جدید آن با تصویب قانون مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۲ آغاز شد و از سال ۱۳۸۴ پس از تصویب آیین‌نامه اجرایی فعالیت خود را ادامه داد.

تا پیروزی انقلاب اسلامی تنها ۳۷۲ کتابخانه در سطح کشور وجود داشت، اما امروز با مجموع افتتاح‌های پیش رو بیش از ۳۵۷۰ کتابخانه عمومی در کشور داریم که با مجموع افتتاح‌های پیش رو با رشد نزدیک به ۱۰ برابری تعداد کتابخانه‌های عمومی روبه‌رو هستیم.

از سال ۱۳۹۸ یعنی از شروع دوران شیوع کرونا تاکنون که بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی که به صورت حضوری برگزار می‌شد کاهش پیدا کرد، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور سالی پر بار و پرفعالیتی را پشت سر گذاشت؛ به طوری که از اسفند ۱۳۹۸ تا امروز تعداد ۹۴ باب کتابخانه عمومی افتتاح شده است و در طول ۱۰ روز آینده نیز شش باب کتابخانه دیگر افتتاح می‌شود که به این ترتیب در طول یک سال اخیر یکصد کتابخانه به ناوگان کتابخانه‌های عمومی کشور اضافه خواهد شد و این یکی از دستاوردهای مهمی است که مسؤولان جمهوری اسلامی در تمام دستگاه‌ها با حمایت دولت محترم به انجام رسانده‌اند.

در طول سال جاری به دلیل شیوع بیماری کرونا نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، فعالیت‌های خود را به سمت فضای مجازی هدایت کرد و جمعا ۹۶ هزار برنامه فرهنگی در طول این سال اجرا شده است. در همین خصوص دهمین جشنواره کتابخوانی رضوی امسال با حضور بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر بر اساس کد ملی، به صورت الکترونیکی برگزار شد.

همچنین برگزاری ۱۹ طرح پژوهشی از جمله به نتیجه رسیدن شش طرح آمایش سرزمینی، اجرای طرح جامع نرم‌افزاری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی، برگزاری محافل ادبی نهاد و فعالیت آنها به مناسبت‌های مختلف که در آخرین مورد با اجرای طرح «راویان بالندگی» تقدیر از شاعران پیشکسوت و شاعران جوان انقلاب اسلامی در دهه فجر همراه بود که بخشی از صدها و هزاران برنامه‌ای است که با همت کتابداران در سال جاری در مناطق مختلف کشور انجام شده است.

طبیعی است این فعالیت‌ها جز با حمایت دولت محترم، استانداران، شوراهای برنامه‌ریزی، شهرداران، شوراهای شهر و دستگاه‌های مختلف انجام نمی‌شد.

جهانگیری:
کتابخانه‌ها امروز صرفا مراکزی فرهنگی در محدوده ساختمان‌هایشان نیستند و با ابزارهایی که در اختیارشان قرار دارد می‌توانند به تمام کتابخانه‌های معتبر دنیا وصل شوند

کتابخانه مرکزی یزد با حضور معاون اول رئیس جمهوری و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افتتاح شد

نبرد کتاب با کرونا

امروز ۱۷ اسفند، هفدهمین سالروز تاسیس نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور است

محمدرضا پارسا
ادبیات و هنر

یک کتابخانه تازه به جمع کتابخانه‌های عمومی کشور اضافه شد. در آستانه سالروز تاسیس نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، کتابخانه مرکزی شهر یزد به بهره‌برداری رسید. این کتابخانه قرار بود خیلی زودتر از اینها به بهره‌برداری برسد اما به دلایل متعدد دیروز افتتاح شد. اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری، سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمدعلی طالبی استاندار یزد، محمدرضا ناصری نماینده ولی‌فقیه و امام جمعه یزد، جمال‌الدین عزیزی شهردار یزد، اعضای شورای شهر یزد، شیخ محمدصدوقی نماینده بیت شهید صدوقی، علیرضا مختارپور دبیرکل و معاونان و مدیران کل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در این مراسم حضور داشتند.

کتابخانه مرکزی یزد یکی از مهم‌ترین مطالبات مردمی استان یزد، پس از حدود ۲۵ سال، با همت نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور اواخر سال ۹۸ آماده افتتاح شد، اما به دلیل آغاز شیوع کرونا افتتاح آن تاکنون به تاخیر افتاد که در نهایت طی مراسمی روز گذشته با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی به بهره‌برداری رسید.

با افتتاح این کتابخانه تعداد کتابخانه‌های مرکزی کشور به ۱۰ باب رسید و حدود ۸۰۰۰ مترمربع نیز به سرانه کتابخانه‌ای کشور افزوده شده‌است. این در حالی است که نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در یک سال گذشته ۱۰۰ کتابخانه به ناوگان کتابخانه‌های عمومی کشور افزوده‌است.

دولت حمایت می‌کند

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهوری با ابراز خوشحالی از حضور در مراسم افتتاح کتابخانه مرکزی یزد، به بهره‌برداری کتابخانه مرکزی یزد پس از ۲۵ سال، اشاره کرد و توضیح داد: متأسفانه گاهی کارهای عمرانی با موانعی روبه‌رو می‌شود که روند کار را طولانی می‌کند و به شیرینی و اهمیت آن لطمه می‌زند. در مورد پروژه احداث کتابخانه مرکزی یزد نیز یکی از مشکلات و موانع پیش‌آمده تعارض میان سازمان میراث فرهنگی درخصوص ملاحظات تاریخی بود که باعث شد روند کار طولانی شود.

جهانگیری با تشکر از همکاری فرهنگی در احداث و بهره‌برداری کتابخانه مرکزی یزد افزود: بسیار کار خوبی کردید که پذیرفتید این ساختمان را بر اساس الگوها و فضای معماری یزد به سرانجام رسانده شود. وقتی ارتفاع بالا می‌رود، همه ساختمان‌های دیگر را تحت تأثیر قرار می‌دهد که از حیث تاریخی مناسب نیست.

وی همچنین اضافه‌کرد: ساختمانی که مربوط به دولت بوده و بخشی از دولت که میراث فرهنگی هست و می‌توانستند با دستور رئیس جمهوری و وزیر مشکل را نادیده بگیرند، همین که نادیده گرفته‌نشده یک پیام را منتقل می‌کند. این‌که هیچ کسی نمی‌تواند در بافت تاریخی یزد کاری انجام دهد که بر خلاف قوانین میراثی بافت باشد.

جهانگیری با ابراز امیدواری به ایفای نقش مؤثر کتابخانه مرکزی یزد در فعالیت‌هایش خاطرنشان کرد: کتابخانه مرکزی یزد باید بتواند با کتابخانه‌های مهم دنیا ارتباط برقرار کند. کتابخانه‌ها امروز صرفا مراکزی فرهنگی در محدوده ساختمان‌هایشان نیستند و با ابزارهایی که در اختیارشان قرار دارد می‌توانند به تمام کتابخانه‌های معتبر دنیا وصل شوند.

جهانگیری همچنین اظهار امیدواری کرد دولت در جهت رفع نیازهای مالی نهاد مساعدت کنند.

هزینه برای کتاب یعنی سرمایه‌گذاری برای جامعه سالم

سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ضمن تقدیر از دست‌اندرکاران افتتاح کتابخانه مرکزی یزد، به عناوین شهر یزد از جمله دارالعباده، دارالعلم و دارالکتاب به معنای مرکز کتاب اشاره کرد و توضیح داد: نخستین رویکرد مورد توجه نهاد طی سال‌های اخیر، انجام فعالیت‌ها به پشتوانه دانش علمی بوده است.

با این رویکرد اقدامات مختلفی از جمله تأسیس انجمن علمی ارتقای کتابخانه‌های عمومی ایران در سال ۱۳۹۷ انجام شد. این انجمن در حال حاضر یکی از انجمن‌های علمی معتبر کشور است که بیش از هزار نفر از متخصصان حوزه کتابداری در این مجمع حضور دارند و پشتوانه جریان‌های علمی این نهاد هستند. طبیعتا نگاهی علمی به شناخت بهتر موقعیت فعلی، آینده‌نگری و آینده‌نگاری می‌انجامد.

صالحی ادامه داد: دومین رویکرد مورد توجه نهاد، تبدیل کتابخانه به باشگاه فرهنگی مبتنی بر کتاب بوده است.

روایت دوم

طنین خوش آهنگ «راویان بالندگی» در کتابخانه‌های عمومی

پس از اجرای موفق و اثرگذار سلسله نشست‌های موسوم به «محافل ادبی» توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و برگزاری جلسات فرهنگی و آموزشی مستمر و متنوع در فضای مجازی، ویژه‌برنامه تجلیل ملی از شاعران و فعالان شعر انقلاب اسلامی با عنوان «راویان بالندگی» به صورت مجازی در استان‌های مختلف کشور برگزار شد.

ویژه‌برنامه راویان بالندگی که معرفی و ارج نهادن به گفتمان ادبی انقلاب، مقاومت و پایداری را به عنوان یکی از رسالت‌های محوری خود هدف‌گذاری کرده بود در دوره‌ای ۱۱ روزه با گرامیداشت ۳۱ شاعر فقید و درگذشته شعر انقلاب اسلامی، تجلیل از ۴۲ شاعر پیشکسوت شعر انقلاب اسلامی و تقدیر از ۳۱ شاعر فعال در شعر انقلاب اسلامی برگزار شد. در بخش گرامیداشت شاعران درگذشته گذری بر آثار و سروده‌های حسین آهی، سیدحسن حسینی، محمدرضا آقاسی، غلامرضا رحمدل، بهمن صالحی، سلمان هراتی، محمدرضا رحمانی، نبی‌ا... نیازی، مشفق کاشانی، سپیده کاشانی، محمدعلی مردانی، محمدحسین بهجتی اردکانی، شاهرخ اورامی، احمد عزیزی، غلامرضا شریفی، مهدی تعجبی، محمدحسن حجتی ریشان، طاهره صفارزاده، تیمور ترنج، خلیل عمرانی، محسن پزشکیان، سیدمحمدرضا هاشمی‌زاده، احمد زارعی، نصرا... مردانی، محمدخلیل مذنب، محمد قهرمان، حمید سبزواری، غلامرضا قدسی، حبیب ا... معلمی، یاور همدانی و قیصر امین‌پور صورت پذیرفت. در بخش تجلیل از شاعران پیشکسوت شعر انقلاب اسلامی نیز عباس براتی‌پور، ناصر فیض، حسین اسرافیلی، رضا کنار پیشکسوتان اتفاقی به جا است، گفت: ما در شعر انقلاب آنچنان که باید مداقه نکرده‌ایم و در دانشگاه‌ها، محافل علمی و ادبی به اندازه کافی به این مقوله پرداخته نشده است. هر تحول اجتماعی و هر انقلاب سیاسی و اجتماعی یک نظام نشانه‌شناسی زبان به دنبال دارد. کلماتی در این بین برجسته می‌شوند که مردم با آن احساس هیجان می‌کنند و تولید ادبیاتی می‌کند که مشخصه‌های خاص آن جریان می‌شود، مانند انقلاب مشروطه، قیام ۳۰ تیر، ۲۸ مرداد، وقایع پس از ۲۸ مرداد، جریان مربوط به گروه سیاسی دهه ۴۰ و... که هر کدام از آنها دایره‌المعارف کوچکی از لغات، نشانه‌ها و نمادها را ایجاد می‌کند که نام آن ادبیات بر آنها گذاشته می‌شود. ویژه‌برنامه‌های راویان بالندگی با گرامیداشت یاد، تجلیل و تقدیر از شاعران فقید، درگذشته، پیشکسوتان و شاعران هر قلم تعهد و بینش لازم است و همواره آثارشان برای ما مانند چراغ راهی در این مسیر بوده است.

در این مراسم نیز مصطفی محدثی خراسانی، عضو شورای ادبی نهاد کتابخانه‌های عمومی نیز اظهار کرد: شعر انقلاب یك شعر همه‌جانبه زنده و پویاست و در جریان شكل‌گیری شعر انقلاب شاعران بسیاری نقش داشتند تا توانستند شعری را به سامان برسانند که ما امروز بتوانیم از آن به عنوان یکی از جریان‌های اصیل فارسی یاد کنیم. بر این اساس برنامه راویان بالندگی به پیشنهاد دبیرکل نهاد که خودشان از اهالی ادب و ارجمندان این حوزه هستند، شكل گرفت تا تجدید عهدی شود با کسانی که این جریان را رقم زدند و در بالندگی آن نقش داشتند.

عبدالجبار کاکایی نیز یکی دیگر از شاعرانی بود که در این ویژه‌برنامه‌ها شرکت کرد و با اشاره به این‌که تقدیر از جوانان در فعالِ شعر انقلاب اسلامی میزبان اهالی شعر و ادب در سی و یك استان کشور بود و جلسات خود را با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی از طریق ارتباط مجازی با مدعوین و شرکت‌کنندگان برگزار کرد. نخستین چراغ راویان بالندگی با آیین افتتاحیه روشن شد؛ مراسمی که با حضور مسوولان و جمعی از شاعران مطرح کشور در کتابخانه پارك شهر تهران برگزار شد.

نغمه مستشار نظامی، دبیر محافل ادبی نهاد در مراسم افتتاحیه گفت: راویان بالندگی تا پایان بهمن از طلایه‌داران شعر اصیل انقلاب، به‌خصوص بزرگانی که امروز در بین ما نیستند و قلم‌های‌شان همواره در تاریخ ادبیات ایران ماندگار خواهد ماند، یاد خواهد کرد؛ استادانی که به ما یاد دادند پیش از هر چیز برای